

Wat maakt nu het verschil?

Onze huidige ondertitel 'sociaal-liberaal' getuigt van een ont-hutsende geestelijke armoede die doet vermoeden dat de partij vandaag meer naar de negentiende eeuw terugkijkt dan wij bij onze start deden. Wij waren immers een beweging, een partij die in de jaren '60 zo vol vuur en elan begon... Een partij vol beweging op jacht naar de nieuwe tijd. Wij waren tegenover het Nederland uit die dagen van meet af aan het redelijk alternatief, lang voordat deze woorden werden verheven tot verkiezingsleus.

Lang heb ik gedacht dat een partij geen grondslag hoeft te hebben. Niet noodzakelijkerwijs. Tegenwoordig neig ik daar toch voorzichtig toe, zij het dan dat wij er iets totaal anders mee bedoelen dan de oude grondslagspartijen. Want flexibiliteit die in het politieke bedrijf steeds vaker hard nodig is, mag niet worden gefrustreerd door een uitgepakte koffer vol eisen die steunen op een grondslag. Het richtsnoer van vandaag, sociaal-liberaal, kan echt niet, al begrijp ik heel goed wat ermee wordt bedoeld. Want het blijft een soort dogma, van welke kant je het ook bekijkt. Dat houdt in dat vraagstukken die op ons afkomen, steeds door de bril van het dogma gezien moeten worden.

Wij maken ons breed voor "respect voor ieders persoonlijke eigenheid", maar dan zonder het primaat van de portemonnee. Want dat primaat leidt vroeg of laat tot bevoordeling van de rijken en dat roept dan weer het ethisch gelijk van de achtergestelden op. Zo komen wij geen stap verder, wat het failliet van het dogma aantoonst. Maak het verschil! Eén lettertje eraf! Precies dat ene lettertje maakt het verschil tussen paternalistisch beter weten dan wie ook wat goed is voor het land, en de kiezers van Nederland uitdagen om

zélf het verschil te maken door ons hun electoraal vertrouwen te schenken. Door dat ene lettertje 't' eraf te halen, laten wij weten dat de kiezer het voor het zeggen heeft en niet wij. De gebiedende wijs nodigt uit, daagt uit, roept op. Daarom lijkt het mij een goede leuze.

De politieke zaak is het eigendom van de kiezer en niet van de gekozenen! Waar het ons om moet gaan, is de opening van geest die ons deze, onze, tijd doet verstaan en die publiekelijk bekend maakt dat wij worstelen met deze tijd en met de vragen die deze tijd oproept, net zo hard als de laatste kiesgerechtigde daarmee worstelt. Waar het ons om moet gaan, is dat alleen via de weg van de communicatie een levensvatbare toekomst kan worden opgebouwd.

Wij zullen daarbij wel nauwkeurig trouw moeten zijn aan onze eigen grondslag. Want die is er wel degelijk, al noemen wij die niet zo. Ik denk dat wij kunnen volhouden dat ook wij, net als socialisten en liberalen, kinderen van de Verlichting en de Franse Revolutie zijn. Onze grondslag is de autonomie van de mens, zijn verregaande zelfbeschikking. Een verregaande zelfbeschikking, want een totale zelfbeschikking kunnen wij niet ten einde toe volhouden. Mogen wij misschien ook niet, vanuit morele opvattingen die wij ontleen aan religie en humanisme. Wij vinden het immers belangrijk dat de mensen niet voor zichzelf alleen leven, maar dat zij bewuste deelnemers in een samenleving zijn. Daarin zit niet voor niets de woordcombinatie van 'samen leven'. Vroeg of laat zou een totale zelfbeschikking de sociale cohesie in ons land ontmantelen en zou de verzwakte mens onder het geweld van de sterkere mens verpletterd worden. ♦

G. H. Baudet